

Stanovisko 02/2025

(podle článku 322 odst. 1 Smlouvy o fungování EU)

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady 2025/0084 (COD), kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období, a k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady 2025/0085 (COD), kterým se mění nařízení (EU) 2021/1057, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+), pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev

Obsah

	Body
Úvod	01–05
Připomínky	06–46
Nové priority a rozsah podpory	06–27
Nové strategické priority	06–11
Priority v oblasti obrany a bezpečnosti	12–19
Dostupné bydlení	20–21
Podpora reforem	22–23
Podpora jiných než malých a středních podniků	24–25
Pečeť excelence a pečeť suverenity	26–27
Finanční pobídky a flexibilita pro nové priority	28–41
Dodatečné předběžné financování	30–31
Možnost financování ze strany EU ve výši 100 %	32–35
Konec období způsobilosti	36–37
Pobídky ke sladění s prioritami Unie	38–39
Tematické zaměření	40–41
Načasování a objem administrativní práce	42–46
Závěrečné poznámky	47–49

Úvod

01 Dne 1. dubna 2025 přijala Komise sdělení nazvané „[Modernizovaná politika soudržnosti: přezkum v polovině období](#)“¹ a spolu se dvěma legislativními návrhy, které se týkají nařízení o fondech politiky soudržnosti na programové období 2021–2027:

- o [návrh na změnu nařízení \(EU\) 2021/1056 a 2021/1058 o Fondu pro spravedlivou transformaci \(FST\) a Evropském fondu pro regionální rozvoj \(EFRR\) / Fondu soudržnosti \(FS\)](#)² a
- o [návrh na změnu nařízení \(EU\) 2021/1057 o Evropském sociálním fondu plus \(ESF+\)](#)³.

02 Cílem těchto legislativních návrhů je umožnit členským státům využít povinný přezkum programů politiky soudržnosti na období 2021–2027 v polovině období k přerozdělení disponibilních zdrojů na nové strategické priority EU. Návrhy jsou odrazem cíle Komise urychlit provádění fondů politiky soudržnosti, sladit výdaje EU s nedávnými strategickými iniciativami⁴ a zohlednit současný geopolitický kontext, včetně útočné války Ruska proti Ukrajině. Navrhovaná opatření jsou dobrovolná a nezahrnují žádné navýšení objemu původního přidělu prostředků, který mají členské státy k dispozici.

03 Návrhy jsou tyto: zavést nové priority pro využívání fondů politiky soudržnosti, nabídnout větší flexibilitu při přeprogramování stávajících zdrojů, rozšířit rozsah intervencí, které jsou způsobilé, a zavést finanční pobídky, jako je vyšší míra předběžného financování a spolufinancování pro některé stanovené priority. Zavádějí se rovněž zvláštní ustanovení pro regiony sousedící s Ruskem, Běloruskem nebo Ukrajinou.

¹ [COM\(2025\) 163](#).

² Návrh Komise [COM\(2025\) 123](#).

³ Návrh Komise [COM\(2025\) 164](#).

⁴ [Dohoda o čistém průmyslu](#), [iniciativa REPowerEU](#), [Strategie pro evropský obranný průmysl](#), [iniciativa Platforma strategických technologií pro Evropu \(STEP\)](#), [unie dovedností](#), [Nový evropský Bauhaus](#), [Strategie unie připravenosti](#), [Evropská obrana – připravenost 2030](#), [Bezpečnostní akce pro Evropu \(SAFE\)](#).

04 Z právního základu návrhů Komise vyplývá, že konzultace s Evropským účetním dvorem je povinná⁵. Formální žádost jsme od Evropského parlamentu obdrželi 14. dubna 2025. Toto stanovisko tedy plní požadavek na konzultaci pro oba návrhy.

05 Naším cílem v rámci tohoto stanoviska je určit problémy, které by normotvůrci měli při posuzování návrhů Komise vzít v úvahu. Stanovisko se zabývá:

- novými prioritami a rozsahem podpory,
- finančními pobídkami a možnou flexibilitou pro nové priority,
- načasováním a objem administrativní práce.

⁵ Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 322 odst. 1.

Připomínky

Nové priority a rozsah podpory

Nové strategické priority

06 Návrhy Komise zavádějí nové priority pro EFRR, FS, FST a ESF+ [fondy politiky soudržnosti], zejména v souvislosti s odvětvím obrany, bydlení a energetiky (*[rámeček 1](#)*).

Rámeček 1

Přehled navrhovaných nových specifických cílů a priorit

EFRR/FS

Zavádějí se nové specifické cíle týkající se:

- **obraný a bezpečnosti:** průmyslové kapacity v odvětví obrany a vojenské mobility,
- **bydlení:** přístup k cenově dostupnému bydlení a související reformy,
- **energetické bezpečnosti a transformace energetiky:** propojovací vedení a související přenosová infrastruktura a dobíjecí infrastruktura.

Jeden specifický cíl týkající se **vody** je přeformulován tak, aby zahrnoval koncept vodohospodářské odolnosti.

ESF+

Zavádějí se dvě nové priority na podporu rozvoje **dovedností v obranném průmyslu** a **dekarbonizace výroby** prostřednictvím stávajících specifických cílů.

FST

Do seznamu podporovaných činností se doplňuje přístup k cenově dostupnému **bydlení** a související reformy.

07 Návrhy navíc posilují cíle [Platformy strategických technologií pro Evropu \(STEP\)](#) zahrnuté do fondů politiky soudržnosti v únoru 2024. Ty podporují investice do kritických technologií a průmyslových kapacit (tj. digitálních technologií a inovací

v oblasti hlubokých technologií, čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje, biotechnologií)⁶.

08 Podotýkáme, že investice v rámci priorit doplněných návrhy jsou do značné míry možné již podle stávajícího právního rámce. Patří mezi ně investice do technologií dvojího užití, elektrické dobíjecí infrastruktury, vodohospodářství a rozvoje dovedností pracovníků. Investice do obranných schopností na jedno použití a vojenské mobility (body 12–19) jsou však pro politiku soudržnosti nové.

09 Účetní dvůr již dříve komentoval postupné rozšiřování politiky soudržnosti, která pokrývá rostoucí škálu priorit EU⁷ a řadu po sobě jdoucích krizí⁸. Výsledkem tohoto procesu bylo vytvoření složitého a někdy roztržitého prostředí, na jehož utváření se podílí mnoho strategií⁹. Přestože sladění s vyvíjejícími se prioritami EU může význam politiky soudržnosti zvýšit, hrozí, že návrhy dále rozšíří její oblast působnosti a povedou k odklonu zdrojů od jejího hlavního poslání, kterým je snižování rozdílů mezi regiony¹⁰.

10 Se zavedením nových priorit a specifických cílů, které budou plánovány v rámci specializovaných priorit s vlastním tematickým zaměřením a pravidly financování, vzniká riziko, že návrhy roztržitost a složitost programů politiky soudržnosti dále zvýší.

11 K návrhům Komise není připojeno posouzení dopadu, jak vyžadují [pokyny Komise pro zlepšování právní úpravy](#) pro iniciativy, u nichž je pravděpodobné, že budou mít významné hospodářské, environmentální nebo sociální dopady, nebo které s sebou nesou značné výdaje¹¹. Posouzení dopadu by přispělo k informovanějšímu rozhodování o potřebách a důsledcích navrhovaných změn týkajících se nových priorit ([rámeček 1](#)), zejména ohledně investic souvisejících s obranou, a o možném dopadu dodatečné flexibility (body 28–41).

⁶ Nařízení (EU) 2024/795, článek 2.

⁷ [Přezkum 08/2019](#) (Informační dokument), bod 3.

⁸ Zvláštní zpráva 02/2023, body 84–85.

⁹ [Přezkum 08/2019](#) (Informační dokument), body 14–18.

¹⁰ Smlouva o fungování Evropské unie, článek 174.

¹¹ SWD (2021) 305, kapitola 4.

Priority v oblasti obrany a bezpečnosti

12 Jsme si vědomi skutečnosti, že se bezpečnostní prostředí EU zásadně změnilo a že je na tento fakt naléhavě nutno reagovat. Komise navrhuje, aby v rámci EFRR a FS byly nově způsobilé tyto investice: průmyslová výrobní kapacita, výzkum a inovace související s obranou, jakož i infrastruktura usnadňující vojenskou mobilitu. Návrh však nevyjasňuje, jak tyto investice přispějí k cíli soudržnosti, jímž je posilování územní, hospodářské a sociální soudržnosti, jak je stanoveno ve Smlouvě¹².

13 Ačkoli by investice související s obranou mohly vytvářet smysluplné hospodářské dopady, nemusí být vždy v souladu se strategiemi územního rozvoje a regionálním přístupem zdola nahoru, které jsou základem politiky soudržnosti. Rozvoj soudržných obranných kapacit a průmyslových hodnotových řetězců závisí spíše než na národní a evropské strategii než na regionálních strategiích.

14 Pokud jde o investice do obrany, návrh neobsahuje žádné odchylky od horizontálních zásad uvedených v [nařízení o společných ustanoveních](#) (CPR). Zejména:

- o není jasné, jak se uplatňuje u investic do obrany zásada „významně nepoškozovat“ (DNSH)¹³, jak je definována v [nařízení o taxonomii](#)¹⁴.
- o není rovněž jasné, zda by [obecné nařízení o blokových výjimkách \(GBER\)](#)¹⁵, které stanoví určité výjimky z postupu oznamování státní podpory, bylo rozšířeno na investice EFRR do odvětví obrany.
- o návrh nestanoví žádnou výjimku ze závazků týkajících transparentnosti podle [nařízení o společných ustanoveních](#)¹⁶, které vyžadují zveřejňování údajů o projektech a příjemcích. Ačkoli je tento právní požadavek u jiných typů investic odůvodněný, zveřejňování informací o projektech financovaných EU v oblasti technologií dvojího užití a obranného průmyslu, jakož i vojenské infrastruktury může mít důsledky pro bezpečnost.

¹² Smlouva o fungování Evropské unie, článek 174.

¹³ Nařízení (EU) č. 2021/1060, článek 9.

¹⁴ Nařízení (EU) č. 2020/852, článek 17.

¹⁵ Nařízení Komise (EU) 651/2014.

¹⁶ Nařízení (EU) č. 2021/1060, čl. 49 odst. 3.

15 Návrh dále nestanoví žádná kritéria způsobilosti týkající se země usazení subjektů podporovaných v rámci projektů v oblasti dvojího užití nebo obranných schopností. Financování soudržnosti jako takové může podporovat společnosti, které jsou v konečném důsledku ovládány subjekty, které nesídlí v EU nebo přidružených zemích, a tím napomáhat rozvoji technologií a obranných schopností těchto třetích zemí.

16 Naproti tomu financování podobných typů investic v rámci [Evropského obranného fondu](#)¹⁷, [Programu pro evropský obranný průmysl \(EDIP\)](#)¹⁸ a [Bezpečnostní akce pro Evropu \(SAFE\)](#)¹⁹ dodržování zásady „významně nepoškozovat“ ani zveřejňování údajů o projektech a příjemcích nevyžaduje. Tyto iniciativy rovněž omezují způsobilost na základě země původu potenciálních příjemců²⁰.

17 Pokud jde o vojenskou mobilitu, návrh neomezuje financování projektů, které jsou součástí prioritních koridorů EU pro vojenskou mobilitu určených členskými státy, jejichž cílem je zajistit upřednostnění nejstrategičtějších projektů²¹. Naše [zpráva o vojenské mobilitě z roku 2025](#) zdůraznila potřebu koordinovaného financování EU, kdy se budou brát v úvahu strategické a geopolitické ohledy, aby při výběru projektů nedocházelo k fragmentaci²².

18 Dále nejsou jasná pravidla způsobilosti pro projekty vojenské mobility. Projekty, jako je výstavba nebo modernizace silnic nebo mostů, aby unesly těžká vojenská vozidla, jsou ze své podstaty dvojího užití, neboť tyto komunikace rovněž mohou využívat vozidla jiného typu. V této souvislosti není jasné, jak budou muset řídicí orgány kontrolovat a prokazovat, že projekt má vojenský rozměr, kterým se kvalifikuje jako způsobilý.

¹⁷ [Nařízení \(EU\) č. 2021/697](#), článek 10.

¹⁸ Návrh Komise na nařízení Rady [COM\(2024\) 150](#).

¹⁹ Návrh Komise na nařízení Rady [COM\(2025\) 122](#).

²⁰ [Nařízení \(EU\) 2021/697](#), článek 9; [COM\(2024\) 150](#), článek 10; [COM\(2025\) 122](#), článek 17.

²¹ Příloha II Vojenských požadavků na vojenskou mobilitu přijatých Radou dne 18. března 2025.

²² [Zvláštní zpráva 04/2025](#), bod 54.

19 Návrhy nijak neodkazují na [Strategii pro evropský obranný průmysl \(EDIS\)](#)²³, v níž Komise zmiňuje nutnost provázat obrannou politiku s politikou soudržnosti podporou přeshraniční průmyslové spolupráce a odolnosti dodavatelského řetězce. To představuje riziko nekoordinovaných a překrývajících se investic. Obdobně návrhy neupřesňují, jak by mělo být financování politiky soudržnosti koordinováno s programem EDIP²⁴, který by měl sloužit jako primární mechanismus financování pro provádění EDIS. Vzhledem k tomu, že EDIP může financovat projekty podobné těm, které jsou spolufinancovány v rámci politiky soudržnosti, vzniká riziko nedostatečné koordinace a překrývání investic²⁵.

Dostupné bydlení

20 Návrhy umožňují financovat „dostupné bydlení“, aniž by tento pojem definovaly, a dále nespecifikují způsobilé typy bydlení ani konečné příjemce, na něž by se podpora měla zaměřovat. Neřeší ani riziko, že podpora EU vytěsní soukromé investice a v konečném důsledku přinese prospěch vlastníkům nemovitostí.

21 Ačkoli návrh reflektuje nedostatek cenově dostupného bydlení v členských státech, neodkazuje na žádnou rozdílovou analýzu, z níž by vyplývalo, kde je intervence EU nejvíce zapotřebí. Navíc není jasné, jak tyto výdaje přispějí k lepšímu fungování vnitrostátních trhů s bydlením.

Podpora reforem

22 Návrh týkající se EFRR a FS zavádí možnost financovat činnosti, které přispívají k provádění reforem v rámci specifických cílů. Tato podpora může rovněž pokrývat náklady, které nejsou přímo spojeny s realizací investic. V rámci fondů politiky soudržnosti jde o novinku. Návrh však postrádá jasnou definici reforem, které lze podpořit z EFRR/FS, ani nespecifikuje druhy opatření nebo výdajů, které budou považovány za způsobilé. Bez těchto podrobností zůstává rozsah podpory, která by se kvalifikovala jako reformy, nejasný a potenciálně zahrnuje vše od přípravných akcí po vypracování balíčků legislativních reforem nebo širších prováděcích opatření.

²³ [Nová strategie pro evropský obranný průmysl: dosahování připravenosti EU prostřednictvím pohotového a odolného evropského obranného průmyslu.](#)

²⁴ Návrh Komise na nařízení Rady [COM\(2024\) 150](#).

²⁵ [Stanovisko 02/2024](#), bod 28.

23 Ačkoli body odůvodnění odkazují na „úhradu nákladů“, stávající návrh nevyjasňuje model financování – například úhrada skutečně vzniklých způsobilých nákladů nebo financování nesouvisející s náklady –, který se bude u reforem uplatňovat. To je velmi relevantní, protože náklady spojené s prováděním reforem lze obecně obtížně určit, vyčíslit a odůvodnit. Jak jsme zdůraznili v našich zprávách o Nástroji pro oživení a odolnost²⁶, přibližně 75 % reforem zahrnutých do plánů pro oživení a odolnost členských států nebylo spojeno s odhady nákladů, a to ani v případech s významnými podkladovými investicemi a náklady. Riziko dvojího financování z fondů EU se tak zvyšuje²⁷.

Podpora jiných než malých a středních podniků

24 Návrh rozšiřuje rozsah podpory z EFRR a FS – s výhradou použití pravidel státní podpory – na produktivní investice do jiných než malých a středních podniků (tj. velkých podniků nebo společností se střední tržní kapitalizací) takto:

- a) podpora investic ve všech regionech, které přispívají k cílům platformy STEP;
- b) posilování průmyslové kapacity na podporu obranných schopností nebo přispívání k projektům v oblasti obrany;
- c) podpora pro přizpůsobení průmyslu v souvislosti s dekarbonizací a podpora oběhových procesů výroby a výrobků;
- d) investice do projektů, které se přímo účastní významného projektu společného evropského zájmu.

25 Rozšíření rozsahu podpory na velké podniky do určité míry odráží zaměření Komise na konkurenceschopnost²⁸ a dekarbonizaci²⁹. Tato podpora však představuje riziko odklonu zdrojů politiky soudržnosti od malých a středních podniků.

²⁶ Zvláštní zpráva 22/2024, bod 33. Zvláštní zpráva 10/2025, bod 59.

²⁷ Zvláštní zpráva 22/2024, body 34–35 a 103.

²⁸ COM(2025) 30.

²⁹ Dohoda o čistém průmyslu.

Pečeť excellence a pečeť suverenity

26 Vítkáme navrhované rozšíření rozsahu podpory v rámci FST na projekty, kterým byla udělena jedna tato pečeť nebo obě pečeti, jakož i podpory z EFRR na projekty, kterým byla udělena pečeť suverenity v Inovačním fondu. Řídícím orgánům by to umožnilo financovat projekty, kterým byla přiznána jedna z těchto značek, v rámci přímo řízených programů EU. Jsme si vědomi možného zvýšení efektivity plynoucího z využívání postupu Komise pro hodnocení projektů. Navrhované změny by mohly přispět k většímu využívání těchto označení.

27 V minulosti jsme zjistili, že omezený zájem o projekty s pečeti excellence ze strany řídicích orgánů byl dán administrativními překážkami³⁰ a nedostatečným sladěním výběrových kritérií³¹ v programech financování. Řídící orgány stále musí zajišťovat soulad projektů se zásadou „významně nepoškozovat“, která se v rámci žádného centralizovaného programu udělujícího pečeti neposuzuje³². Pravidla státní podpory platná pro fondy soudržnosti u projektů s pečeti suverenity navíc zatím nejsou sladěna s pravidly platnými pro Inovační fond. Tyto překážky by mohly financování projektů s pečeti v rámci fondů politiky soudržnosti limitovat.

Finanční pobídky a flexibilita pro nové priority

28 Návrhy Komise zavádějí soubor pobídek, které mají členské státy motivovat k přerozdělení zdrojů z EFRR, FS a ESF+ na nově definované strategické priority Unie (bod 06). Tyto pobídky zahrnují zvýšení míry předběžného financování a měr spolufinancování, prodloužení období způsobilosti o jeden rok a zmírnění pravidel tematického zaměření. Pobídky uvedené v návrzích se rovněž vztahují na přerozdělení prostředků do investičních oblastí platformy STEP (bod 07). Návrh týkající se EFRR ruší strop pro přeprogramování na cíle platformy STEP ve výši 20 % přidělených prostředků.

29 Podotýkáme, že vyšší míra předběžného financování a spolufinancování navržená Komisí může urychlením plateb z rozpočtu EU snížit objem prostředků, u nichž hrozí zrušení přidělení prostředků na závazky³³.

³⁰ Zvláštní zpráva 23/2022, body 69–77.

³¹ Zvláštní zpráva 28/2018, bod 93.

³² Horizont Evropa, Inovační fond nebo program Digitální Evropa.

³³ Výroční zpráva za rok 2023, body 2.33–2.34.

Dodatečné předběžné financování

30 Návrhy kromě ročního předběžného financování ve výši 0,5 %³⁴ zavádějí dodatečné jednorázové předběžné financování ve výši 4,5 % pro rok 2026 a pro programy, které přerozdělí alespoň 15 % svých celkových finančních zdrojů na nové vyhrazené priority a u nichž budou související změny předloženy do 31. prosince 2025. U programů zahrnujících regiony NUTS 2 sousedící s Ruskem, Běloruskem nebo Ukrajinou se toto jednorázové předběžné financování zvyšuje na 9,5 %. Kromě toho se na rok 2026 navrhuje jednorázové předběžné financování ve výši 30 % přidělu na nové specifické cíle.

31 Podotýkáme, že i když vyšší předběžné financování poskytuje řídicím orgánům likviditu, může rovněž vyvíjet tlak na roční prostředky na platby, které jsou k dispozici v rozpočtu EU³⁵. Jednorázové předběžné financování ve výši 30 % proto musí být plně odůvodněno potřebami a podpořeno vhodnými zmírňujícími opatřeními, pokud se v praxi ukáže, že vzniká tlak na prostředky na platby.

Možnost financování ze strany EU ve výši 100 %

32 Legislativní návrhy zavádějí u nově zavedených strategických specializovaných priorit pro změny programů předložené v roce 2025 u všech kategorií regionů možnost uplatnit až 100 % míru financování EU. U programů zahrnujících regiony NUTS 2 sousedící s Ruskem, Běloruskem nebo Ukrajinou se může 100 % míra financování EU vztahovat na celý program za předpokladu, že alespoň 15 % celkových zdrojů bude přerozděleno na nové specifické cíle a že změny budou předloženy do 31. prosince 2025.

33 Konstatujeme, že dočasné uplatňování 100 % financování EU bylo zavedeno v souvislosti s opatřeními reagujícími na krizi, jako např. opatření přijatá v reakci na krizi COVID-19, která sloužila k zajištění rychlé mobilizace finančních prostředků³⁶. Stávající návrhy mají naopak za cíl podpořit dlouhodobé přesměrování priorit politiky soudržnosti a nejsou součástí dočasného mechanismu reakce na krizi.

³⁴ Nařízení (EU) 2021/1060, článek 90.

³⁵ Stanovisko 03/2020, bod 8.

³⁶ Zvláštní zpráva 02/2023, body 30 a 67–69.

34 Vyšší míra financování EU může snížit tlak na národní a regionální rozpočty, ale vede také k nižšímu celkovému objemu investic, protože eliminuje pákový efekt financování soudržnosti v době, kdy je zvýšení investic považováno za zásadní pro realizaci strategických priorit EU³⁷. Opakovaně jsme poukazovali na to³⁸, že povinné spolufinancování z národních nebo soukromých zdrojů je důležitou zásadou fondů politiky soudržnosti, neboť podporuje vlastnickou odpovědnost a motivuje k efektivnímu a účinnému vynakládání prostředků. Omezení nebo odstranění této povinnosti by mohlo tyto pobídky oslabit.

35 Konstatujeme, že možnost uplatnit 100% míru financování EU bez ohledu na úroveň hospodářského rozvoje regionu může nepřiměřeně zvýhodňovat nejrozvinutější regiony, protože u nich se uplatňují nižší míry spolufinancování ze strany EU. Možnou alternativou k navrhovanému přístupu je omezené navýšení stávajících měr spolufinancování a zachování systému míry spolufinancování podle kategorie regionu.

Konec období způsobilosti

36 Návrhy zahrnují u programů, které přerozdělí alespoň 15 % svého celkového příjdu na nové specifické cíle, prodloužení období způsobilosti o jeden rok – od konce roku 2029 do konce roku 2030. Tím se u těchto programů mění platné pravidlo pro rušení přidělení prostředků na závazek na rok 2027 z roku n+2 na rok n+3, aby se zohlednila doba potřebná pro nové zaměření souvisejících investic.

37 Prodloužení období způsobilosti snižuje pobídky k včasnému provádění a zvyšuje riziko opožděných žádostí o platby, pomalejšího provádění programu³⁹ a vyššího objemu zbývajících závazků. V následujících letech by tato skutečnost pak mohla vést k vyššímu tlaku na rozpočet EU⁴⁰. Prodloužené období způsobilosti navíc zvyšuje překrývání programových období, což EÚD označil za opakující se příčinu zpoždění při provádění výdajů na soudržnost⁴¹. Domníváme se rovněž, že zavedení různých období způsobilosti při uzavěrci v závislosti na tom, zda programy přerozdělují finanční

³⁷ [Budoucnost evropské konkurenceschopnosti: \(Část B\) Hlubková analýza a doporučení](#), Mario Draghi, 2024.

³⁸ [Zvláštní zpráva 02/2023](#), bod 69. [Přezkum 01/2023](#), bod 71.

³⁹ [Zvláštní zpráva 17/2018](#) – Odpovědi Komise, bod 83.

⁴⁰ [Přezkum 05/2019](#) (Rychlý přezkum), body 34–69.

⁴¹ [Přezkum 05/2019](#) (Rychlý přezkum), body 35–38. [Přezkum 01/2023](#), bod 23.

prostředky nad 15% prahovou hodnotu či nikoliv, by vedlo ke složitosti a nerovnému zacházení, například pokud je řídicí orgán schopen přerozdělit prostředky na nové specifické cíle pouze v hodnotě těsně pod 15 %.

Pobídky ke sladění s prioritami Unie

38 Legislativní návrhy zavádějí pobídky (body 30–37) – vyšší předběžné financování, 100% financování EU a prodloužené období způsobilosti – s cílem podpořit rozhodnutí členských států a regionů přerozdělit část finančních prostředků určených na politiku soudržnosti na nově definované priority EU.

39 Nabídka preferenčního zacházení s novými, shora dolů zavedenými prioritami EU představuje odklon od logiky místně orientovaného charakteru politiky soudržnosti a regionálních potřeb. Zavedení 15% prahové hodnoty pro přerozdělení jako minimálního limitu umožňujícího využít dodatečné finanční flexibility může navíc vytvořit pobídku motivující členské státy k tomu, aby restrukturalizovaly své programy tak, aby dosáhly požadované procentní míry, aniž by tento krok odrážel významné investiční potřeby ve srovnání s jejich dříve stanovenými prioritami.

Tematické zaměření

40 Návrhy zahrnují výjimku z pravidel tematického zaměření. V případě ESF+ se při výpočtu souladu s tematickým zaměřením zdroje přidělené na nové vyhrazené priority neberou v úvahu. V případě EFRR lze zdroje přidělené v rámci nových specifických cílů započítat jako prostředky přispívající k požadavkům na tematické zaměření pro prioritní cíle 1 (Inteligentnější Evropa) a/nebo 2 (Ekologičtější Evropa). V praxi to znamená, že investice do obrany, vojenské mobility nebo cenově dostupného bydlení lze započítat do plnění cílů Inteligentnější Evropy nebo Ekologičtější Evropy.

41 Pravidla tematického zaměření sice pomáhají provázat zastřešující priority EU s financováním EU⁴², mohou ale rovněž omezit flexibilitu členských států a regionů, pokud jde o změnu směřování přidělených prostředků s tím, jak se jejich potřeby vyvíjejí. Z tohoto hlediska návrhy vytváří při přeprogramování větší manévrovací prostor. Zároveň podotýkáme, že takové odchylky od pravidel tematického zaměření jsou pravidelnou součástí pozměňovacích návrhů k legislativním rámcům politiky

⁴² Zvláštní zpráva 02/2017, body 67–80. Stanovisko 06/2018, bod 17.

soudržnosti⁴³ a mohou oslabit celkovou důvěryhodnost a účinek požadavků na tematické zaměření.

Načasování a objem administrativní práce

42 Komise zveřejnila své návrhy v souvislosti s přezkumem v polovině období dne 1. dubna 2025. Členské státy však měly předložit výsledek přezkumu v polovině období a související změny programu již do 31. března 2025⁴⁴ (**rámeček 2**).

Rámeček 2

Regulatorní ustanovení týkající se přezkumu v polovině období

Článek 18 [nařízení o společných ustanoveních](#) zavádí mechanismus přezkumu v polovině období za účelem posouzení provádění programu a přidělení 50 % částek vyhrazených na roky 2026 a 2027 (částka flexibility). Částka flexibility se vztahuje na EFRR, FS a ESF+, nikoli však na FST. Členské státy musely do 31. března 2025 předložit posouzení jednotlivých programů spolu s návrhy na konečné přidělení částky flexibility a v případě potřeby se změnou programu odrážející výsledek přezkumu⁴⁵.

Posouzení by mělo zohlednit několik prvků, včetně:

- nových výzev uvedených v příslušných doporučeních pro jednotlivé země přijatých v roce 2024,
- socioekonomické situace členského státu nebo regionu, včetně jakéhokoli významného negativního vývoje,
- pokrok při dosahování milníků (konec roku 2024) vzhledem k závažným obtížím při provádění programu⁴⁶.

⁴³ Zvláštní zpráva 02/2023, bod 69. Zvláštní zpráva 02/2017, body 69 a 144.

⁴⁴ Nařízení (EU) č. 2021/1060, čl. 18 odst. 2.

⁴⁵ Nařízení (EU) 2021/1060, čl. 18 odst. 2 a 3.

⁴⁶ Nařízení (EU) č. 2021/1060, čl. 18 odst. 1.

43 Komise ve svých pokynech ze září 2024 nevybízela k rozsáhlému přeprogramování prostřednictvím přezkumu v polovině období, neboť programy byly přijaty až v roce 2022 a většina se potýkala se zpožděním nebo pomalým tempem provádění⁴⁷.

Komise tedy navrhuje významnou změnu svého přístupu k přezkumu v polovině období, která přesahuje původní rozsah přidělení částky flexibility (*rámeček 2*).

44 Návrhy umožňují znovu předložit doplňkové hodnocení v polovině období a související změny programu do dvou měsíců od vstupu pozměněných nařízení v platnost. Čtyřměsíční lhůta pro schválení změn programu Komisí však zůstává nezměněna⁴⁸. Jakékoli zpoždění při přijímání návrhů nebo změn programu může následně v budoucnu vést ke zpožděním při provádění.

45 Aby mohly využít nových ustanovení, budou řídicí orgány muset v krátkém časovém rámci provést úpravy programu a znovu ho předložit ke schválení. Tento proces si vyžádá značný objem administrativní práce. Řada orgánů své změny v rámci přezkumu v polovině období předložila nebo v jejich přípravě významně pokročila ještě před zveřejněním návrhů. Podle údajů Komise k 16. dubnu 2025 byly například již u 58 % programů EFRR/FS změny programu v rámci přezkumu v polovině období předloženy.

46 Již dříve jsme zdůraznili, že je nezbytné, aby Komise poskytovala členským státům a regionům podporu včas a promptně objasňovala veškeré právní nejasnosti týkající se pravidel způsobilosti, neboť to pomáhá k rychlému přijetí změn programu a snižuje riziko chyb v dodržování předpisů. Podporu v tomto ohledu mohou poskytnout nástroje, jako je databáze otázek a odpovědí, a cílené dvoustranné pokyny⁴⁹.

⁴⁷ Přezkum v polovině období 2021–2027: webinář pro řídicí orgány, Evropská komise, 2024, snímek 11.

⁴⁸ Nařízení (EU) č. 2021/1060, čl. 24 odst. 4.

⁴⁹ Zvláštní zpráva 02/2023, body 43–49.

Závěrečné poznámky

47 Návrhy Komise zavádějí změny rámce politiky soudržnosti na období 2021–2027 s cílem umožnit řídicím orgánům, aby v souvislosti s přezkumem v polovině období přeprogramovaly zdroje politiky soudržnosti na nově definované priority EU, a k tomuto kroku je motivovat. Návrhy posilují schopnost politiky soudržnosti reagovat na rychle se vyvíjející strategické potřeby posílením určitých cílů a rozšířením rozsahu podpory, kterou lze považovat za způsobilou. Priority, na něž by měly být přidělovány zdroje politiky soudržnosti, jsou záležitostmi politického rozhodnutí spolunormotvůrců EU. Aniž bychom tato politická rozhodnutí zpochybňovali, podotýkáme, že účinné provádění financování politiky soudržnosti se již nyní potýká s výzvami a tytéž fondy mají nyní být využívány jako nástroj na podporu vyvíjejících se strategických cílů EU. Komise by měla přijmout vhodná opatření ke zmírnění rizika, že provádění těchto nových priorit oslabí místně orientovaný přístup a negativně ovlivní účinnost politiky, což povede ke zvyšování rozdílů mezi regiony.

48 Upozornili jsme na řadu potenciálních rizik vyplývajících z navrhovaných změn, která považujeme za důležitá a o nichž se domníváme, že by je spolunormotvůrci měli zohlednit, včetně dalšího tlaku na správní kapacity a větší složitosti programování a provádění. Rozdílné uplatňování období způsobilosti a podmínek financování v závislosti na rozsahu přerozdělení by mohlo vést k nejednotnosti v zacházení s programy a komplikovat celkové řízení politiky.

49 Na základě naší analýzy vyzýváme Komisi a spolunormotvůrce, aby:

- provedli následné hodnocení dopadu nových opatření na politiku soudržnosti a zajistili, aby zásadním změnám rámce politiky soudržnosti v budoucnu předcházelo odpovídající posouzení dopadu (bod [11](#)),
- vyjasnili způsobilost investic souvisejících s obranou⁵⁰ a lépe je sladili se stávajícími strategiemi a nástroji financování EU v oblasti obrany (body [12–19](#)),
- vyjasnili uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ a vhodným způsobem uzpůsobili povinnosti týkající se transparentnosti pro opatření související s obranou (body [12–19](#)),

⁵⁰ COM(2025) 123, čl. 1 odst. 1 písm. a) body i a iv.

- přesněji definovali rozsah a způsobilost investic do cenově dostupného bydlení⁵¹, včetně typů podporovaného bydlení a kategorií cílových příjemců (body 20–21),
- vyjasnili rozsah způsobilých činností a použitelné mechanismy financování podpory reforem⁵² v rámci politiky soudržnosti (body 22–23),
- omezili uplatňování 100% míry financování EU⁵³ a zvážili její nahrazení omezeným navýšením stávajících měr spolufinancování při současném zachování diferenciací mezi kategoriemi regionů (body 32–35),
- stanovili jediné datum uzávěrky pro všechny programy na konci období způsobilosti⁵⁴ bez ohledu na rozsah přerozdělení (body 36–37),
- lépe zohlednili potřebu zjednodušit postupy, omezili administrativní zátěž a zabránili zvyšování složitosti programování a provádění (body 09–10, 42–46),
- poskytovali řídicím orgánům náležité pokyny, a přispívali tak ke snazšímu provádění změn programů v návaznosti na úpravy v rámci přezkumu v polovině období (body 44–46).

Toto stanovisko přijal Účetní dvůr v Lucemburku dne 30. dubna 2025.

Za Účetní dvůr

Tony Murphy
předseda

⁵¹ COM(2025) 123, čl. 1 odst. 1 písm. a) body iii), v a (vi) a čl. 2 odst. 1 písm. a).

⁵² COM(2025) 123, čl. 1 odst. 1 písm. e).

⁵³ COM(2025) 123, čl. 1 odst. 1 písm. c) a čl. 1 odst. 5, kterým se vkládá čl. 7a odst. 4. COM(2025) 164, čl. 1 odst., kterým se vkládá čl. 5a odst.3, čl. 1 odst. 3, kterým se vkládá čl. 12c odst. 5 a čl. 12d odst. 5.

⁵⁴ COM(2025) 123, čl. 1 odst. 5, kterým se vkládá čl. 7a odst. 2. COM(2025) 164, čl. 1 odst. 1, kterým se vkládá čl. 5a odst. 2.

AUTORSKÁ PRÁVA

© Evropská unie, 2025

Politiku opakovaného použití dokumentů Evropského účetního dvora (EÚD) upravuje [rozhodnutí Evropského účetního dvora 6-2019](#) o politice týkající se veřejně přístupných dat a opakovaném použití dokumentů.

Pokud není uvedeno jinak (například v jednotlivých upozorněních o ochraně autorských práv), je obsah EÚD vlastněný EU předmětem licence [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Opakované použití je tedy obecně povoleno za podmínky, že je uveden zdroj a případné změny jsou označeny. Osoby opakovaně používající obsah EÚD nesmí měnit jeho původní význam či sdělení. EÚD nenese za jakékoli důsledky opakovaného použití odpovědnost.

Pokud určitý obsah zobrazuje identifikovatelné fyzické osoby, například na fotografiích zaměstnanců EÚD, nebo zahrnuje díla třetích stran, je nutno získat další povolení.

Je-li takové povolení poskytnuto, ruší a nahrazuje výše uvedené obecné povolení a musí jasně uvádět veškerá omezení týkající se použití.

K použití nebo reprodukci obsahu, který není ve vlastnictví EU, může být nezbytné požádat o svolení přímo držitele autorských práv.

Programové vybavení nebo dokumenty, na něž se vztahují práva průmyslového vlastnictví, například patenty, ochranné známky, zapsané (průmyslové) vzory, loga a názvy, jsou z politiky EÚD pro opakované použití vyloučeny.

Internetové stránky orgánů a institucí Evropské unie využívající doménu europa.eu obsahují odkazy na stránky třetích stran. Protože nad jejich obsahem nemá EÚD žádnou kontrolu, doporučujeme seznámit se s jejich vlastními zásadami ochrany soukromí a politikou v oblasti autorských práv.

Použití loga EÚD

Logo EÚD nesmí být použito bez předchozího souhlasu EÚD.